

طراحی برنامه ریزی پایدار فضای شهری با رویکرد ویژه بر تعاملات اجتماعی

سمیه امجدی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، گروه معماری، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران، Email: melvanke.shin@gmail.com

چکیده

فضاهای عمومی شهری به عنوان تجلی گاه کالبدی شهر مهمترین عرصه برقراری تعاملات اجتماعی و فعالیت های داوطلبانه شهروندان فارغ از هر قشر، جنسیت و سنی محسوب می شوند که در صدد پاسخگویی به نیازهای روانی و اجتماعی انسان ها برآمده است. لذا ضرورت دارد این دسته از فضاها با ایجاد بسترهای لازم، تأمین خدمات مورد نیاز بهره گیرندگان از محیط را فراهم و شرایطی را مهیا نماید تا فارغ از نوع جنسیت شهروندان فعالیت ها و تعاملات اجتماعی در آن ها تحقق و به وقوع بپیوندد. در زمینه طراحی فضاهای عمومی، نظریه پردازان مختلف، رویکردهای متفاوتی را مطرح نموده اند که در این میان رویکرد محیطی - رفتاری به عنوان رویکردی مطرح، به مطالعه رابطه محیط و رفتار و نقش طراحی در بروز رفتارهای فردی و اجتماعی و تقویت تعاملات اجتماعی می پردازد. هدف از این مقاله طراحی برنامه ریزی پایدار فضای شهری با رویکرد ویژه بر تعاملات اجتماعی، می باشد. در فضای شهری موضوعات مختلفی معمولاً مد نظر طراح قرار می گیرد اما موضوعی که بیشتر اوقات زیاد در طرح های معماری بنظر نمی رسد نوع تقابل اجتماعی ساکنین و اجتماعی است که استفاده کنندگان از آن توده و حجم و کالبد معماری است. روش پژوهش توصیفی- تحلیلی و روش گردآوری داده ها بر مبنای مطالعات کتابخانه ای می باشد. نتایج این مقاله بیانگر این بود که ساماندهی سیما و کالبد شهری با تأکید بر هویت معماری و پویایی اجتماعی از نظر کیفیت های محیطی و انتظام بصری پاسخ گوئی به نیازهای روانی و عاطفی شهروندان می باشد.

واژه های کلیدی: تعاملات اجتماعی، فضای شهری، پایداری اجتماعی، طراحی پایدار.

۱- مقدمه

شهر موجودی است زنده که در انطباق با هدف های انسانی و فعالیت های اجتماعی در حال تغییر و تحول مداوم است. فضاهای شهری بستر ارتباطات و تعاملات اجتماعی مردم، رویدادها و مراسم گوناگون و فعالیت های روزمره مردم شهر هستند. کیفیت این فضاها عامل تعیین کننده ای در حضور آنان و رخداد وقایع متنوع و هم چنین برقراری این تعاملات است و همانگونه که لنگ بیان می کند، فضاها می توانند بازدارنده یا تسهیل کننده رفتارهای مردم و روابط اجتماعی بین آنان گردند(۱).

برتری انسان بر حیوان و نیز برتری انسان بر هوشمندترین ماشینی که تا به امروز ساخته است، در توانایی انتخاب است. انسان به کمک عالیترین قابلیت مغزش می تواند بیاموزد و براساس آموخته های خود که به شیوهای هنوز اسرارآمیز، در ذهنش سازمان مییابد، برآیند چنین انتخاب هایی است که تمدن بشری را تا به امروز برپا داشته است. جامعه ایستاد جامعه ای است که در آن معمولاً به نوآوری نمی پردازند و اخلاق اجتماعی، اسیر عرف است و نادیده گرفتن هنجارهای اجتماعی (و یا به